

Grindsted Kirke

Mandag d. 5. november 2018 kl. 13.30

Steen Frøjk Søvnald

### **Prædiken til husmoderdag, Joh 4,3-26**

### **Salmer**

DDS 413: Vi kommer, Herre, til dig ind (DDK 486)

DDS 494: Kærlighed fra Gud (DDK 327)

---

DDS 321: O, kristelighed (mel: DDK 432)

DDS 787: Du, som har tændt millioner af stjerner (mel: DDK 104)

### **Tekstlæsninger**

Lektie: 1 Mos 2,18-25

Gud Herren sagde: »Det er ikke godt, at mennesket er alene. Jeg vil skabe en hjælper, der svarer til ham.« Så formede Gud Herren alle de vilde dyr og alle himlens fugle af jord, og han førte dem til mennesket for at se, hvad han ville kalde dem, og det, mennesket kaldte de levende væsener, blev deres navn. Sådan gav

mennesket alt kvæget, himlens fugle og alle de vilde dyr navn, men han fandt ikke en hjælper, der svarede til ham.

Da lod Gud Herren en tung søvn falde over Adam, og mens han sov, tog han et af hans ribben og lukkede til med kød. Af det ribben, Gud Herren havde taget fra Adam, byggede han en kvinde og førte hende til Adam. Da sagde Adam:

»Nu er det ben af mine ben

og kød af mit kød.

Hun skal kaldes kvinde,

for af manden er hun taget.«

Derfor forlader en mand sin far og mor og binder sig til sin hustru, og de bliver ét kød.

Adam og hans kvinde var nøgne, men de skammede sig ikke.

*Prædiketekst:* Joh 4,5-26

*Jesus kom da til en by i Samaria, der hed Sykar, i nærheden af det stykke jord, Jakob gav sin søn Josef. Der var Jakobsilden. Træt af vandringen satte Jesus sig så ved kilden; det var ved den sjette time.*

*En samaritansk kvinde kom for at hente vand. Jesus sagde til hende: »Giv mig noget at drikke.« Hans disciple var nemlig gået ind til byen for at købe mad. Den samaritanske kvinde sagde til ham: »Hvordan kan du, en jøde, bede mig, en samaritansk kvinde, om noget at drikke?« – jøder vil nemlig ikke have med samaritanere at gøre. Jesus svarede hende: »Hvis du kendte Guds gave og vidste, hvem det er, der siger til dig: Giv mig noget at drikke, så ville du have bedt ham, og han ville have givet dig levende vand.« Kvinden sagde til ham: »Herre, du har ingen spand, og brønden er dyb; hvor får du så levende vand fra? Du er vel ikke større end vor fader Jakob, som gav os brønden og selv drak af den, ligesom hans sønner og hans kvæg?« Jesus svarede hende: »Enhver, som drikker af dette vand, skal tørste igen. Men den, der drikker af det vand, jeg vil give ham, skal aldrig i evighed tørste. Det vand, jeg vil give ham, skal i ham blive en kilde, som vælder med vand til evigt liv.« Kvinden sagde til ham: »Herre, giv mig det vand, så jeg ikke skal tørste og gå herud og hente vand.«*

*Han sagde til hende: »Gå hen og kald på din mand, og kom herud!« Kvinden svarede: »Jeg har ingen mand.« Jesus sagde til hende: »Du har ret, når du siger: Jeg har ingen mand; for du har haft fem mænd, og den, du har nu, er ikke din mand; dér sagde du noget sandt.«*

*Kvinden sagde til ham: »Herre, jeg ser, at du er en profet. Vore fædre har tilbedt Gud på dette bjerg, men I siger, at stedet, hvor man skal tilbede ham, er i Jerusalem.« Jesus sagde til hende: »Tro mig, kvinde, der kommer en time, da det hverken er på dette bjerg eller i Jerusalem, I skal tilbede Faderen. I tilbeder det, I ikke kender; vi tilbeder det, vi kender, for frelsen kommer fra jøderne. Men der kommer en time, ja, den er nu, da de sande tilbedere skal tilbede Faderen i ånd og sandhed. For det er sådanne tilbedere, Faderen vil have. Gud er ånd, og de, som tilbeder ham, skal tilbede i ånd og sandhed.« Kvinden sagde til ham: »Jeg ved, at Messias skal komme« – det vil sige Kristus; »når han kommer, vil han fortælle os alt.« Jesus sagde til hende: »Det er mig, den, der taler til dig.«*

## **Præludium**

Vel mødt til gudstjeneste her i Grindsted Kirke i forbindelse med husmoderdag. Det er en gammel og god tradition at begynde i kirken for at synge, bede og lytte. Jeg har været lidt modig og valgt tekster, der fokuserer på kvinden, bl.a. ud fra det faktum, at der er flest kvinder til stede i dag. Vi skal høre om dengang, kvinden blev skabt, og så skal vi høre om et meget interessant møde mellem Jesus og den samaritanske kvinde.

## **INDGANGSSALME**

DDS 413: Vi kommer, Herre, til dig ind (DDK 486)

## **HILSEN med svar**

Vor Herre Jesu Kristi nåde...

## **INDLEDNINGSKOLLEKT**

## **Læsning fra Det Gamle Testamente**

## **Trosbekendelsen**

## **2. salme**

DDS 494: Kærlighed fra Gud

## **BØN FØR PRÆDIKEN**

Almægtige, evige Gud. Tak for kærligheden fra dig. Tal til os og mind os hver især om et ord, en tanke, som kan fylde os med glæde i dag og tillid til dig. Amen!

## **PRÆDIKEN**

Jeg nævnte, at det muligvis er modigt at tage tekster om kvinder op her ved husmoderdagen. Hvad kan en mand sige om det? Og jeg forstår godt spørgsmålet, for nogle ting kan kvinder kun sige til kvinder – det behøver man ikke have været gift ret længe for at erfare. Men nogle ting kan man heller ikke sige til det samme køn som en selv. Som fx i beretningen om Jesus og den samaritanske kvinde. Her taler en mand, Jesus, til en kvinde, og vi kan spørge: Gør det en forskel, at det er en mand, der taler til hende og rejser hende op? Jeg tror det.

Forholdet mellem mand og kvinde i ægteskab har så dybe rødder som helt tilbage til Edens Have, hvilket jeg altid understreger, når jeg taler med ægtepar forud for deres vielse. Det er en af søjlerne i et ægteskab, at det er villet og elsket frem allerede fra skabelsen, før syndefaldet, hvor så meget gik galt.

Forholdet mellem mand og kvinde skulle være kendetegnet af frihed, af kærlighed og af ligestilling. En har sagt så fint: For at skabe kvinden tog Gud ikke en del af Adams fødder, for hun skulle ikke herske over ham. Han tog heller ikke en del af Adams hoved, for han skulle heller ikke dominere hende. For at skabe en, *der svarer til ham*, en ligestillet, tog Gud et af Adams ribben, lige ved hans hjerte. Sådan vil kærlighedens Gud det. Hvorfor Gud skabte kønnene forskelligt ved vi ikke. Mange kvinder har spurgt sig selv, hvorfor Gud skabte kvinden sårbar, med mindre styrke end manden og derfor ekstra udsat for overgreb og misbrug. Vi ved blot, at Gud har tænkt det sådan, at de skulle være lige. De havde ikke samme opgaver, men samme værdi. Adam skulle beskytte og elske Eva, og Eva skulle lade sig elske og beskytte, og

som Paulus skriver i Efeserbrevet, så skulle de begge underordne sig under hinanden og bære hinandens byrder.

Som jeg allerede har antydnet, så er det ikke altid gået sådan. Manden har i alt for mange tilfælde misbrugt sin magt, hvilket har medført utallige smerter, lige fra vittighedsgenren og sladder i mændenes omklædningsrum, over sexchikane, #metoo-kampagne, litteraturen – fx Lise Nørgaards "Kun en pige", som også er filmatiseret. Her ser man mandsdominansen for fuld udblæsning og den ringeagt, der er for en pige og en kvinde. I enden af rækken af smerter finder vi human trafficking, altså menneskehandel, som for en stor dels vedkommende rummer transport af sexslaver, vi finder hele pornoindustrien og prostitutionsmarkedet. Det har affødt en naturlig reaktion fra kvinder, som naturligt nok ikke vil udnyttes. Hvis vi følger gennemsnittet vil det være sandsynligt, at en del af jer, som er til stede i dag, vil have oplevet noget af paletten i denne beskrivelse. Derfor er forholdet mellem mand og kvinde af og til blevet en kamp, og hvor det bliver kamp, bliver det oftest ikke konstruktivt, men derimod ødelæggende.

Selv om samfundet har udviklet sig siden Jesu tid, og man til stadighed opfinder nye måder at udnytte og eksponere kvinder på, så spiller noget af det med i beretningen om Jesus og den samaritanske kvinde. Dengang var samfundet patriarkalsk, mandsdomineret, og kvinder havde meget få rettigheder. Nogle af disse stereotyper ser vi vel også i serien Matador, som vi skal høre mere om senere. Det gælder både kvinderne, som i de øverste lag er tilbagetrukkede, det gælder faster Anna fra Indre Mission, som er tegnet i et Hans Kirks "Fiskerne"-perspektiv, der ikke har meget med virkeligheden at gøre, og så er de mere yngre og moderne, som gør oprør mod samfundets normer.

Den samaritanske kvinde befinder sig på bunden af hierarkiet i samfundet. Hun var ikke alene kvinde, hun var også samaritaner, og desuden var hun kendt i hele byen for sit liv med flere mænd.

Noget af det hører vi allerede i kvindens første sætning: *Hvordan kan du, en jøde, bede mig, en samaritansk kvinde, om noget at drikke?»* Og Johannes kommenterer med det samme: *jøder vil nemlig ikke have med samaritanere at gøre*. Der er både en køns- og en racismeproblematik. Desuden har det med troen at gøre, for mange ville også sige, at kvinder var mindre værd i forhold til Gud.

Hvad er det, Jesus kan ind i dette samfund og for denne kvinde? Kort fortalt, så løfter Jesus kvinden op ved at tale med hende og tilbyde hende levende vand. Det er et billede på det gode budskab, som Jesus kommer med, evangeliet, som overskrider alle grænser. Det er en bombe at sprænge, at Jesus gør som han gør, men rent faktisk var kirken var i sin første tid kendt for at tale om lige værdi over for Gud ind i samfundet. Paulus skrev sådan her: *Alle I, der er døbt til Kristus, har jo iklædt jer Kristus. Her kommer det ikke an på at være jøde eller græker, på at være træl eller fri, på at være mand og kvinde, for I er alle én i Kristus Jesus, og hører I Kristus til, er I også Abrahams afkom, arvinger i kraft af Guds løfte*.

Jesus fortæller kvinden her, at han er kommet for at frelse alle, også hende. Også da der kommer et ekstra lag på omkring familie og seksualitet. Jesus beder hende om at kalde på sin mand, og da må hun gå til bekendelse og indrømme, at hun har haft fem mænd, og ham hun har nu, er ikke hendes mand. Også det møder Jesus med kærlighed. Han taler hende ikke efter munden, for Jesus bekræftede det monogame ægteskab mellem manden og kvinden som rammen for familien. Men han mødte hende med kærlighed og tilgivelse, og det indebar en ny retning for kvinden. Hun gik ned i byen og fortalte de andre: *Han har fortalt mig alt, hvad jeg har gjort*. Tænk, at få fortalt alt, hvad man har gjort, og stadig blive elsket, det er tilgivelse og

kærlighed. Og den tilgivelse og kærlighed har jeg kun fundet ét eneste sted i sin reneste form: nemlig hos Jesus Kristus, og den findes kun der.

Nogle mener, at Bibelen er mandschauvinistisk. Feministiske teologer har beklaget sig over, at kristne ofte benævnes som "sønner", "Guds sønner". Hvorfor ikke "døtre"? Jeg forstår anliggendet, men det er desværre en fejl vej at gå. Forestil jer en kvinde, som gennem hele sit liv har hørt, at hun er "kun en pige", og tænk hele det mandsdominerede samfund med i ligningen. Nu hører hun gennem evangeliet, at hun er "søn", "Guds søn".

Derfor vil jeg også sige til jer kvinder, uanset hvad I har oplevet og gået igennem i jeres liv i forhold til det køn, jeg repræsenterer: I forhold til Gud er enhver af os så elsket, at man aldrig skal sige: "Jeg er kun en pige eller en kvinde, så jeg er nok ikke så meget værd". Hvis du siger det, så siger evangeliet: "Så regn dig for at være en mand! Du har nemlig samme opmærksomhed og tilgivelse fra Gud, uanset om du er mand eller kvinde". De afgrundsdybe skel bliver ophævet i evangeliet, så jeg kan også kalde mig "Guds datter". Der tales meget om kønsskifte i denne tid, og lige præcis denne form for kønsskifte kan jeg godt gå ind for. For Gud er vi lige.

Vi vil slutte med at høre de sidste ord, Jesus siger til kvinden, som udtryk for, hvordan han taler sin kærlighed ind i hende.

*Der kommer en time, ja, den er nu, da de sande tilbedere skal tilbede Faderen i ånd og sandhed. For det er sådanne tilbedere, Faderen vil have. Gud er ånd, og de, som tilbeder ham, skal tilbede i ånd og sandhed.» Kvinden sagde til ham: »Jeg ved, at Messias skal komme« – det vil sige Kristus; »når han kommer, vil han fortælle os alt.« Jesus sagde til hende: »Det er mig, den, der taler til dig.«*

Amen!